

Dječji vrtić “Veseli kutak”
Klanci 1, 21311 Stobreč
OIB 96444072282
telefon/fax: 021/326-200
e-mail: dvveselikutak@gmail.com
web adresa: <http://www.vrtic-veseli-kutak.hr>

KLASA: 601-05/23-01/01
URBROJ: 2181-232-01-23-01

Na temelju članka 15. stavka 9. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22, 101/23) i članka 18. Statuta Dječjeg vrtića „Veseli kutak“, Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Veseli kutak“ u Stobreču na 7. sjednici održanoj 29.09.2023.g., KLASA: 029-01/23-01/01 i URBROJ: 2181-232-01-23-07, na prijedlog ravnateljice i prethodno usaglašenog na Odgajateljskom vijeću održanom 28.09.2023.g., KLASA: 029-02/23-01/01 i URBROJ: 2181-232-01-23-07, donijelo je

K U R I K U L U M

Dječjeg vrtića “*Veseli kutak*” u Stobreču

Ravnateljica

Antonela Pjevac, odgajateljica

Stobreč, rujan 2023.g

SADRŽAJ

1. NACIONALNI KURIKULUM ranog i predškolskog ogoja i obrazovanja.....	3
2. KURIKULUM Dječjeg vrtića “Veseli kutak” u Stobreču.....	6
2.1. POSTAVKE KURIKULUMA VRTIĆA	7
3. USTROJSTVO RADA.....	10
4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	12
4.1. BITNE ZADAĆE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA	13
4.2. UVJETI ZA RAZVOJ I UČENJE	16
4.3. PROGRAM DJEČJEG VRTIĆA “VESELI KUTAK” U STOBREČU	19
4.4. REDOVITI PROGRAM.....	20
4.5. PROGRAM PREDŠKOLE	23
4.6. POSEBNI CJELODNEVNI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLLESKOG JEZIKA	27
5. NAČINI UNAPREĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA.....	29
6. OSIGURANJE KVALITETE RADA.....	32
7. LITERATURA.....	38

1. NACIONALNI KURIKULUM ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenata su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti, koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj.

Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je:

1. Utemeljen je na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića):

- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)
- Konvencija o pravima djeteta (2001.)
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)
- Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.)
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.).
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.).

2. Usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva:

- a) osiguranju dobrobiti za dijete:
 - osobnu, emocionalnu i tjelesnu (subjektivan osjećaj; biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro),
 - obrazovnu (uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...) i
 - socijalnu dobrobit (uspješno interpersonalno /socijalno/ funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija).

b) poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece (objedinjavanje različitih područja odgoja, te različitih sadržaja učenja djece)

c) razvoju kompetencija:

- komunikacija na materinskome jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- digitalna kompetencija
- učiti kako učiti
- socijalna i građanska kompetencija
- inicijativnost i poduzetnost
- kulturna svijest i izražavanje
- *samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.*

d) ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve.

3. Odražava specifična načela:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

4. Promiče vrijednosti humanističkog nasljeđa:

- znanje
- identitet
- humanizam i tolerancija
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost.

Navedena polazišta, ciljevi, načela i vrijednosti predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju i način provedbe *Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Oblikovanje kurikulumu u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje treba se kontinuirano usklađivati s polazištima, ciljevima, načelima i vrijednostima sadržanima u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (MZOS, 2015.), koji predstavljaju osnovu planiranja odgojno-obrazovnog procesa.

Kurikulum je teorijska koncepcija koja se u praksi zajednički gradi, tj. konstruira i sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participiranja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, tijekom kojeg se kontinuirano provjerava, dopunjava i mijenja.

Svaki kurikulum je unikatan, razvija se kao jedinstvena i neponovljiva teorijska koncepcija izrasla na temeljima autentične prakse odgojno-obrazovne ustanove, tj. prema njenim specifičnim uvjetima, kadrovskim i prostornim mogućnostima te socijalnom kontekstu u kojem djeluje.

Kvalitetan kurikulum vrtića ima:

- 1) **integriranu/holističku prirodu** - podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađene s cjelovitim prirodom odgoja i učenja djeteta.
- 2) **razvoju, otvorenu i dinamičnu prirodu** - što znači da se u ustanovi za rani odgoj razvija i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa; sadržaje djetetova učenja nije primjereno strogo propisivati nego se njihov odabir provodi na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.
- 3) **humanističku orijentaciju** - usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje njegovih individualnih interesa i razvojnih potreba i prava.
- 4) **(su)konstruktivističku orijentaciju** - shvaćanje učenja kao stvaranja tj. konstruiranja i (su)konstruiranja znanja.

2. KURIKULUM

Dječjeg vrtića „VESELI KUTAK“ u Stobreču

Na temelju Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje Dječji vrtić „Veseli kutak“ u Stobreču definirao je misiju, viziju i strategije odgojno-obrazovnog djelovanja.

VIZIJA

(Su)konstruiranje procesa utemeljenog na interaktivnoj pedagogiji koji je usmjeren na aktivno sudjelovanje svakog djeteta, te na ravnopravnoj komunikaciji i razmjeni misli, ideja i stvaralaštva svih dionika odgojno-obrazovnog procesa.

“Osvještavanje i podržavanje uloge djeteta kao timskog igrača u utakmici djetinjstva.”

MISIJA

Kontinuirano osvještavanje implicitne pedagogije odraslih dionika procesa koje vodi ka boljem razumijevanju djetinjstva i djetetova identiteta u cijelosti s ciljem promicanja vjere u dijete kao kompetentnog, sposobnog i zadovoljnog bića.

Strategije djelovanja:

1. Oblikovanje poticajnog okruženja u funkciji igre i učenja djece

- *stimulativno okruženje s obzirom na prostor, poticaje i ozračje*

2. Provedba odgojno-obrazovnog procesa kroz projektno planiranje / akcijsko istraživanje

- *oblik integriranog kurikuluma, koji sadrži istraživanja, izražavanja, rasprave djece i s djecom kroz uporabu različitih simboličkih jezika*

3. Praćenje, procjenjivanje i planiranje procesa učenja djeteta uvažavajući njegove prirodne potencijale: talente i stilove učenja

- *sustavnim promatranjem djece i drugim strategijama praćenja i procjenjivanja, stvarati kratkoročne i dugoročne planove koji uključuju interese i potrebe svakog djeteta i grupe djece i koji su istovremeno i podrška i izazov za njihova buduća postignuća.*

4. Profesionalni i osobni razvoj stručnih radnika

- *refleksije o vlastitoj praksi, suradnja s kolegama, entuzijazam za cjeloživotno učenje*

5. Aktivno uključivanje roditelja i šire društven zajednice u odgojno-obrazovni proces

- *promicanje djelatvorne interakcije između obitelji, vrtića i zajednice, potiče razumijevanje zajedničke odgovornosti za odgoj, obrazovanje i budućnost djece.*

2.1. POSTAVKE KURIKULUMA VRTIĆA

U odnosu na sve dionike i razine odgojno-obrazovnog procesa Kurikulumom su definirane dobrobiti:

za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija
 - samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
 - usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
 - stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
 - osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta.

za dijete kao aktivnog građanina zajednice:

- u vrtiću osiguravati demokratsko življenje i pluralizam
- omogućavati djetetu aktivno sudjelovanje i suodlučivanje o temama koje su od bitnog značaja za opću kvalitetu življenja u socijalnom okruženju
- uvažavati osobnost svakog djeteta
- omogućavati ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta
- uspostavljati i održavati kvalitetni odnosi s djecom
- poticati djecu na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje

- djecu osposobljavati za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa
- osiguravati slobodu i poticati razvoj odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu
- djecu osposobljavati za samoprocjenu i samodisciplinu
- djecu poticati na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta
- osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti
- djecu poticati na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti

za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

za stručni tim i odgajatelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima

- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

Naše vrijednosti podrazumijevaju osvještavanje suvremenih shvaćanja institucionalnog odgoja u kojoj svi dionici ravnopravno sudjeluju, aktivno djelujući zajedno uče kroz istraživanja, refleksije, suradnju i preuzimanje odgovornost za svoja ponašanja. Shvaćanjem djeteta kao najvažnijeg subjekta unutar odgojno-obrazovnog procesa jer dijete kreira svoj razvoj svojim potrebama, interesima, mogućnostima, interakcijama koje ostali subjekti procesa prate, poštuju i (su)konstruiraju u tendenciji razvijanja kapaciteta kako djetetovih tako i osobnih. Stoga, mi odrasli dionici dužni smo skrbiti o ukupnoj kvaliteti svakodnevnog življenja u ustanovi te stvaranju optimalnih uvjeta za samo-aktualizaciju djeteta i afirmaciju njegovih individualnih potencijala u sadašnjosti ka budućem životu.

Vizija razvoja usmjerena je na zajedničko življenje djece i odraslih u ozračju autonomije i emancipacije. Uloga profesionalaca je kreirati uvjete kako bi svako dijete bilo sigurno, zadovoljno, sretno, kompetentno i samopouzđano, sposobno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima.

2. USTROJSTVO RADA

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Dječjem vrtiću “Veseli kutak” u Stobreču ostvaruju se:

1. Redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi (od navršene 1.g. do 7.g. života) koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim interesima i sposobnostima (reverifikacija programa Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta 2015.g.).
2. Program predškole, kao integrirani dio redovitog programa odgoja i obrazovanja djece pred polazak u osnovnu školu (suglasnost Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta 2015.g.).
3. Posebni cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika (suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja 2020.g.).

Rad je organiziran u sedam (7) dobno mješovitih odgojno-obrazovnih skupina u kojima se provode jaslički i vrtićki programi u dva objekta:

1. Objekt Dječji vrtić „Veseli kutak“, Klanci 1, Stobreč:

- jedan (1) jaslički program cjelodnevnog/desetosatnog boravka
- četiri (4) vrtićka programa cjelodnevnog/desetosatnog boravka:
 - dva (2) redovita vrtićka programa
 - dva (2) posebna vrtićka programa ranog učenja engleskog jezika.

2. Objekt Dječji vrtić „Veseli kutak“, Stepinčeva 48, Stobreč:

- jedan (1) jaslički program cjelodnevnog/desetosatnog boravka
- jedan (1) vrtićki redoviti program cjelodnevnog/desetosatnog boravka

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redoviti i posebni program i program predškole.

Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja/obitelji i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada, te organizacija, praćenje i vrednovanje procesa postavljaju se kroz zadatke u odnosu na dijete, odgajatelje, roditelje,

stručne suradnike tj. u odnosu na sve strukture djelovanja u ustanovi, u suradničkom ozračju i kroz timski rad.

Prateći suvremena kretanja u razvoju predškolskog kurikulumu nastojimo djelovati kao „*vrtić - dječja kuća*“, gdje djeca i odrasli aktivno djelujući zajedno uče, što nas čini zadovoljnim i sretnim.

Vrijedna dokumentacija vrtića: ljetopis, zapisnici sa sastanaka upravnog vijeća, odgajateljskog vijeća i stručnih aktiva, zapisnici o radu s roditeljima, zdravstvene evidencija, godišnji plan i program ustanove, izvješće o ostvarivanju plana i programa rada, plan i program rada pedagoginje, plan i program usavršavanja djelatnika, potkrepljuje sljedeće značajke vrtića:

- kontinuiran rad od osnivanja (svibanj, 1996.g.),
- proširivanje kapaciteta otvaranjem novog objekta vrtića s dvije sobe dnevnog boravka za jasličku i vrtićku skupinu (studeni 2022.g.),
- kapacitet pružanja skrbi za stotinu šezdeset petoro (165) djece
- sedam (7) soba dnevnih boravaka za odgojno-obrazovne skupine,
- roditelji, nekadašnji polaznici vrtića, sada su korisnici usluga sa svojom djecom,
- lokacija vrtića (uređen dvorišni prostor, šire okruženje poticajno za vanjske aktivnosti, blizina mora i plaža za nesmetan boravak tijekom cijele godine),
- česti boravci na otvorenom, posjeti kazalištu, kazališne skupine u gostima, izleti,
- bogatstvo materijala za neposredan rad s djecom (didaktika, neoblikovani i prirodni materijali, potrošni materijal, sredstava i pomagala za rad),
- jedinstvo i stalnost odgajatelja (od osnivanja vrtića zaposlena je većina radnika, zaposlenici su i djeca/sada odrasli ljudi/ koji su pohađali vrtić),
- ugodna radna atmosfera,
- redovito sudjelovanje na edukacijama, proučavanje stručne literature i periodike,
- suradnja s vanjskim čimbenicima: drugim predškolskim ustanovama, kulturnim institucijama, fakultetima prilikom provođenja studentske prakse, te istaknutim ličnostima iz neposrednog okruženja,
- kontinuirano dokumentiranje življenja i djelovanja u ustanovi,
- HACCP sustav implementiran u profesionalnu kuhinju s ukusnom hranom koju djeca vole,
- građenje partnerskih odnosa s roditeljima kroz različite oblike suradnje,
- osmišljavanje odgojno-obrazovnog procesa kroz (samo)refleksije, projektno planiranje i akcijsko istraživanje,
- uvođenje posebnih programa.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Odgojno-obrazovni proces polazi od suvremenih paradigmi odgoja i obrazovanja te suvremenoga shvaćanja djeteta, njegova razvoja i učenja, suvremenoga shvaćanja ustanove ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te vrijednosti ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa proizlazi od implementiranosti značajki kurikuluma: otvorenosti, inkluzivnosti i fleksibilnosti, dinamičke i razvojne funkcije, holističke prirode, humanističke i razvojno primjerene orijentacije, usmjerenosti na vrijednosti i prava i individualne slobode djeteta.

Ostvarivanje kvalitetnog odgojno-obrazovnog rada podrazumijeva stvaranje optimalnih organizacijskih uvjeta u vrtiću koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta:

- ***djeteta kao cjelovitog bića*** → vrtić je mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta
- ***djeteta kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja*** → vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja
- ***djeteta kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima*** → vrtić je mjesto stvaranja i izražavanja u različitim izražajnim formama
- ***djeteta kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom*** → vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije
- ***djeteta kao aktivnoga građanina zajednice*** → vrtić je mjesto demokratičnog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta.

Program odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi polazi od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite dinamične osobnosti, koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem, što čini bitan faktor njegovog osobnog razvoja. U funkcionalnom smislu cjeloviti program ima za cilj poticanje i razvoj svih aktualnih i potencijalnih sposobnosti djeteta: tjelesnih i psihomotornih, socijalnih i emocionalnih, spoznajnih, govornih, komunikacijskih, izražajnih i stvaralačkih.

Odgojno-obrazovni rad provodit će se u dobno mješovitim jasličkim i vrtićkim odgojno-obrazovnim skupinama u kojima se rad prilagođava svakom djetetu u skladu s posebnostima njegovog razvoja, a tek potom cijeloj skupini.

4.1. Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada

Osnovni cilj na nivou ustanove je poticanje cjelovitog razvoja djeteta i kvalitete njegovog života sljedeći načela humanističko razvojne koncepcije koja je usmjerena na dijete, njegove potrebe, prava i interese, te uvažavanje djetetove osobnosti i njegovih razvojnih mogućnosti u skladu sa suvremenim znanstvenim spoznajama.

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini, proizašle iz evaluacije rada tijekom protekle pedagoške godine, su osiguravanje dobiti za dijete:

1. Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit – *podrazumijeva subjektivan osjećaj djeteta: da je zdravo, zadovoljno i da se osjeća dobro, a ostvaruje se poticanjem:*

- razvoja motoričkih vještina
 - poticati razvoj krupne motorike uvježbavanjem biotičkih motoričkih znanja
 - poticati razvoj snage i brzine, kao i vježbi za jačanje svih mišićnih skupina te pravilno držanje tijela
 - poticati razvoj spretnosti prstiju i šake, fine motorike i grafomotorike
 - poticati razvoj psihomotornih vještina i okulomotorne koordinacije
- usvajanja higijenskih, prehrambenih i kretnih navika kao preduvjeta zdravlja
 - poticati dijete na samostalnost i pravilnost u održavanju osobne higijene i čistoće okruženja - briga o osobnim stvarima, urednosti prostora i poticaja
 - poticati i podržavati samostalnost u obavljanju kulturno-higijenskih navika (preodijevanju i urednom odlaganju svoje odjeće i obuće, samostalnom posluživanju tijekom obroka, samostalnom obavljanju fizioloških potreba)
 - poticati zdrav način života, njegovati kulturu zdrave prehrane, zadovoljiti potrebe djeteta za kretanjem na zraku
 - razvijati naviku bavljenja tjelesnim aktivnostima koje imaju utjecaj na pravilan rast i razvoj
- uživanja u različitim interakcijama i aktivnostima
- otvorenosti djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima
 - razvijati kod djeteta osjećaj sigurnosti, povjerenja i privrženosti u osobe i prostor
 - smirenosti (odsutnosti osjećaja ugroženosti, nemira, zabrinutosti)
 - samoprihvatanja djeteta (slobodno izražavanje emocija, prihvatanje sebe)
 - poticati dijete na prepoznavanje i spontano iskazivanje svojih emocija te iskazivanja emocija na društveno prihvatljiv način
 - samopoštovanja i samosvijesti djeteta
 - razvijati kod djeteta pozitivnu sliku o sebi i pouzdanje u vlastite mogućnosti - samopouzdanje
 - sposobnosti privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
 - razvoja identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)
 - spremnosti djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti
 - razvoja samostalnosti mišljenja i djelovanja

- inicijativnosti i inovativnosti djeteta
- procjenjivanja mogućih posljedica svojih akcija i razmatranja načina njihovog ostvarivanja
- samoiniciranja, samoorganiziranja i samoprocjena vlastitih aktivnosti
 - poticanje djeteta na samoinicijativno kreiranje aktivnosti, njihovu provedbu i valorizaciju
 - poticati samovrednovanje u procesu učenja i prihvaćanje uspjeha i neuspjeha.

2. *Obrazovna dobrobit* – *podrazumijeva dječevo uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...), a ostvaruje se poticanjem:*

- radoznalosti i inicijativnosti djeteta
 - poticati istraživačku prirodu djeteta i razvoj svih osjetila
 - stjecanje različitih znanja, vještina i sposobnosti djeteta
 - ✓ podrška djetetu pri pravilnom usmenom izražavanju i bilježenju vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava u različitim, za dijete svrhovitim i smislenim aktivnostima
 - ✓ upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija
 - ✓ poticanjem djeteta na postavljanja pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu oko sebe
 - ✓ razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću i njihovim posljedicama
 - ✓ očuvanje prirode i njezinih resursa
- kreativnosti, stvaralačkog potencijala djeteta
 - osiguravati djetetu raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja, načina razumijevanja i doživljaja
 - percepcije sebe kao osobe koja može i voli učiti
 - otkrivanja radosti i korisnosti učenja
 - propitivanja vlastitih ideja i teorija (meta-kognitivne sposobnosti djeteta)
 - stvaranja i zastupanja novih ideja
 - uključivanjem djeteta u planiranje i organiziranje odgojno-obrazovnog procesa
 - argumentiranog iznošenja vlastitih načina razmišljanja
 - identifikacije različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu
 - idejne izrade i vođenja projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja)
 - visoke uključenosti djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti (zaokupljenost, uronjenost)
 - osvještavanja procesa vlastitog učenja, upravljanja njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces
 - samoprocjene u području učenja.

3. Socijalna dobrobit – podrazumijeva uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija djeteta, a ostvaruje se poticanjem:

- stvaranje poticajnoga socijalnog okruženja
 - poticati stvaranje interaktivnog okruženja i suradničkih odnosa u kojem će dijete imati mogućnosti razvijati socijalne kompetencije
- razumijevanja i prihvaćanja drugih i njihovih različitosti (proizašlih iz vjerskih, rasnih, nacionalnih, kulturoloških i drugih različitosti ili posebnih potreba)
- razvijati kod djeteta osjećaj razumijevanja i poštivanja emocija drugih osoba (empatiju)
- usklađenosti s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice
- uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima
- aktivnog sudjelovanja, pregovaranja i konstruktivnog rješavanja konfliktnih situacija mirnim putem,
- zajedničkog (usklađenog) djelovanja djeteta s drugima (djecom i odraslima)
- etičnosti, solidarnosti i tolerancije djeteta u komunikaciji s drugima
- mogućnosti prilagodbe djeteta novim, promjenjivim situacijama i okolnostima (fleksibilnost i adaptabilnost)
- percepcije sebe kao važnog dijela zajednice/okruženja
- osjećaja prihvaćenosti i pripadanja
 - poticati osjećaje pripadnosti skupini, razvijati spoznaju djeteta da je voljeno i prihvaćeno
- percepcije sebe kao člana zajednice koji ima priliku i mogućnosti pružanja doprinosa zajednici
 - uključivanje djece u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u vrtiću
- odgovornog ponašanja djeteta prema sebi i drugima.

4.2. Uvjeti za razvoj i učenje

Odgojno-obrazovni rad zasnivat će se na situacijskom pristupu učenju koji je pedagoška koncepcija Jurgena Zimmera (1984.), a čija su obilježja:

- učenje iz životnih situacija,
- povezivanje socijalnog i konkretnog učenja,
- učenje u heterogenim grupama,
- zajedničko odrastanje,
- suradnja roditelja i drugih odraslih osoba,
- suradnja s užom i širom zajednicom
- otvoreno planiranje.

Zimmer naglašava da se proces učenja i stjecanja iskustva treba odnositi na životne situacije djece, a za pronaći ih trebamo samo pogledati oko sebe, slušati djecu i pratiti njihove interese. Kako bi situacijski pristup bio učinkovit odgojno-obrazovni proces zadovoljavat će sljedeće zahtjeve:

- adekvatno, ugodno prostorno i materijalno okruženje
- adekvatno obrazovanog i osjetljivog odgajatelja
- uvijete koji omogućuju pojačane socijalne odnose među djecom
- odgajatelja koji se koristi raznim medijima kako bi djeci približio i olakšao proces učenja (Silić, 2007).

“Ako je iskustvo interaktivno, emocionalno, izazovno i potiče na razmišljanje, za pojedinca uključenog u iskustvo ono će rezultirati daljnjim učenjem.” (David Kolb, američki socijalni psiholog)

Temeljno načelo od kojeg polazimo u organizaciji odgojno-obrazovnog rada jest osiguravanje uvjeta za optimalan razvoj i učenje kroz igru pomoću unaprijed planiranih i situacijskih aktivnosti uz raznovrsne i stalno dostupne poticaje. Polazišta u odabiru sadržaja bit će primarni dječji interes, razvojne karakteristike djeteta rane i predškolske dobi kao i posebnosti obiteljskog okruženja iz kojeg dijete dolazi. Uvjete za razvoj i učenje stručnjaci organiziraju na način da potiču i održavaju aktivnosti djeteta usmjeravajući ih prema zoni sljedećeg razvoja.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, što znači:

- prostorno okruženje strukturirano po centrima aktivnosti omogućuje izbor i zadovoljavanje dječje potrebe za (samo)učenjem, kreativnost, stvaralaštvo među

- vršnjacima i s djecom različite dobi te učenje u malim grupama
- uspostavljanje i proširivanje emocionalnih i socijalnih veza, kvalitetnih odnosa s odraslima i djecom u neposrednoj poticajnoj okolini i široj društvenoj zajednici
 - poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (jednake mogućnosti za učenje i sudjelovanje, bez obzira na spol, rasu, etničku ili nacionalnu pripadnost, jezik, kulturu, vjeru, socioekonomski status, strukturu obitelji, dob ili posebne potrebe)
 - poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta kao polazišta u planiranju rada stručnjaka
 - učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
 - poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
 - kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom rane i predškolske dobi.

U skladu sa završenim edukacijama primjenjujemo suvremene oblike i metode rada, a u odgojno-obrazovni proces integriramo elemente programa Korak po korak, Teorije izbora i Stilovi učenja/Dječji talenti.

Kreiranje procesa zasniva se na interaktivnoj pedagogiji i usmjereno je na aktivno sudjelovanje svakog djeteta, te na ravnopravnoj komunikaciji i razmjeni misli i ideja između svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Organizacija odgojno-obrazovnog procesa je utemeljena na poštivanju prava i individualnih sloboda djeteta čime se potiče razvoj onih kvaliteta osobnosti djeteta koje su nužne za njegov slobodan, aktivan, kreativan i odgovoran život u sadašnjosti, usmjerenih prema kvaliteti budućeg života.

Temeljna struktura kurikuluma ranog i predškolskog podijeljena je na tri područja u kojima dijete stječe kompetencije:

- *područje JA - slika o sebi / afirmacija osobnosti*
- *područje JA i DRUGI - odnos s drugima / obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica*
- *područje MI - pripadanje SVIJETU kao cjelini / prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština i održivi razvoj.*

U cilju ostvarivanja postavljenih zadataka odgajatelji će planirati i organizirati poticajne situacije koje djeci omogućavaju realizaciju različitih vrsta aktivnosti (Programsko usmjerenje odgoja i

obrazovanja predškolske djece 1991.g.):

- ✓ životno-praktične i radne aktivnosti (biološke potrebe, njega djeteta, svlačenje, oblačenje, samoposluživanje, kućni poslovi, njega biljaka i životinja, izrada predmeta i igračaka)
- ✓ raznovrsne igre - funkcionalne, simboličke, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima
- ✓ društvene i društveno-zabavne - druženja više djece i odraslih, zabave, svečanosti, šetnje
- ✓ umjetničko promatranje, slušanje, interpretacije umjetničkih tvorevina za djecu, slikovnica, likovnih, književnih, glazbenih, scenskih, filmskih i drugih djela
- ✓ raznovrsno izražavanje i stvaranje djeteta - pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, građenje i konstruiranje, govorno, scensko izražavanje, izražavanje cjelokupnom motorikom, plesanje
- ✓ istraživačko-spoznajne aktivnosti – istraživačko manipuliranje predmetima, promatranje, upoznavanje nečega ili nekoga, šetnje, posjeti, susreti s ljudima različitih profesija, stvaraocima, istraživačke aktivnosti u užem smislu (otkrivanja i jednostavnog eksperimentiranja, praktičnog i samo verbalnog rješavanja različitih problema, namjernog učenja i vježbanja postupaka, ponašanja, pravila)
- ✓ specifične aktivnosti s kretanjem - tjelesno vježbanje, poligoni, plivanje, sanjkanje, klizanje, koturaljkanje, vožnja na biciklu, skijanje.

U svim aktivnostima određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa čijim se ostvarivanjem potiče cjelokupan tjelesni, intelektualni, psihofizički, socijalni, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

Praćenje dječjeg interesa, njegove uronjenosti u aktivnosti, smjernice su odgajateljima da svojim profesionalnim ulogama: promatrača, poticatelja, pomagača, suigrača, procjenjivača, planera, opskrbljivača osiguravaju prirodni tijek razvoja aktivnosti i diskretno koordiniraju svim elementima procesa učenja, što je početna etapa projektnog rada, koji je osnovni oblik rada u odgojno-obrazovnom procesu. Tijek projekta nije moguće unaprijed planirati niti strukturirati, niti je moguće precizno odrediti duljinu njegova trajanja i smjerove razvoja, te će stručnjaci iskazati spremnost za prihvaćanjem dječjih ideja i provođenjem istih tijekom odgojno-obrazovnog procesa, čime postaju partneri učenja i (su)stvaratelji znanja i razumijevanja.

4.3. Programi

Programi u Dječjem vrtiću "Veseli kutak" u Stobreču provode se u dobno mješovitim skupinama u kojima se rad temelji na pet glavnih odgojno-obrazovnih teorija od kojih svaka podupire individualizirano učenje i učenje usmjereno na dijete:

- 1. Kognitivna teorija** promatra dijete kao aktivnog konstruktora vlastitog učenja koje je dinamičan proces, iskustven i sazrijevajući.
 - *U mješovitim skupinama pristup je individualiziran, a interakcija s vršnjacima pomaže proširiti perspektive i razviti socijalne vještine.*
- 2. Teorija socijalnog učenja** vidi razvoj kao proizvod socijalnog učenja kroz promatranje, oponašanje i poistovjećivanje s drugima.
 - *Primjenjujući ovu teoriju u mješovitim skupinama mlađa djeca imaju puno prilika promatrati i oponašati stariju djecu i poboljšati svoj socijalni razvoj putem promatranja.*
- 3. Sociokulturna teorija** naglašava važnost zone proksimalnog razvoja djeteta, djetetove stvarne i potencijalne razine razvoja, olakšane u suradnji s drugima.
 - *U mješovitim skupinama vršnjaci rade zajedno i međusobnim interakcijama potiču razmišljanje i kognitivni rast, uz jačanje socijalnih vještina.*
- 4. Psihosocijalna teorija** ističe suočavanje djece s mnogim psihološkim i socijalnim izazovima dok se razvijaju i važno je da na pozitivan način rješavaju konflikte u svakoj razvojnoj fazi.
 - *U mješovitim skupinama djeca imaju priliku "trenirati" rješavanje konfliktnih situacija s djecom različite dobi.*
- 5. Ekološka teorija** okruženje promatra kao sustav međusobnih odnosa gdje se razvoj javlja kao rezultat međusobnih odnosa djeteta i društva.
 - *Mješovite skupine odražavaju stvarni, raznoliki svijet, pružajući djeci priliku da razviju jake međusobne odnose između vrtića, doma i društva.*

4.3.1. Redoviti program

U Dječjem vrtiću „Veseli kutak“ u Stobreču ostvaruje se redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi (od 1.g. do 7.g. života) koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu sa čim stručni radnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom rane i predškolske dobi.

U skladu sa završenim edukacijama primjenjujemo suvremene oblike i metode rada, a u odgojno-obrazovni proces integriramo elemente programa Korak po korak, Teorije izbora i Stilovi učenja/Dječji talenti.

Obilježja programa i cilji

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu.

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu, a odvijaju se kao:

- cjelodnevni 10-satni jaslički program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10-satni vrtićki program za djecu od 3 godine do polaska u školu.

Nositelji programa

Programe provode suvremeno educirani i kompetentni radnici:

- 14 odgajatelja – 4 odgajateljice jasličkih skupina i 10 odgajateljica vrtićkih skupina
- 2 stručna suradnica – pedagoginje (1 zaposlena od strane vrtića i 1 zaposlena od strane Grada Splita za sve privatne i vjerske vrtiće),
- 1 zdravstvena voditeljica, (VMS).

Način ostvarivanja programa

Način ostvarivanja programa usklađuje se s potrebama roditelja s obzirom na njihove radne i druge obveze, a provođenje pedagoškog procesa s potrebama djeteta.

Ostvarivanje programa primjenom suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama, što podrazumijeva integrirani i razvojni kurikulum koji uključuje istovremeno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanje i (su)konstruiranje znanja, te projektno planiranje i akcijsko istraživanje prakse.

Rad na projektu – projektno planiranje i akcijsko istraživanje

Rad na projektu podrazumijeva prevođenje dječjih ekspresija na odgajatelju razumljiv jezik i promišljanje boljih strategija razumijevanja djece i njihovih načina korištenja poticaja, što je proces učenja djeteta.

Praćenje dječjeg interesa, njegove uronjenosti u aktivnosti, smjernice su odgajateljima da svojim profesionalnim ulogama: promatrača, poticatelja, pomagača, suigrača, procjenjivača, planera, opskrbljivača osiguravaju prirodni tijek razvoja aktivnosti i diskretno koordiniraju svim elementima procesa učenja, što je početna etapa projektnog rada, koji je osnovni oblik rada u odgojno-obrazovnom procesu. Tijek projekta nije moguće unaprijed planirati niti strukturirati, niti je moguće precizno odrediti duljinu njegova trajanja i smjerove razvoja, te će stručnjaci iskazati spremnost za prihvaćanjem dječjih ideja i provođenjem istih tijekom odgojno-obrazovnog procesa, čime postaju partneri učenja i (su)stvaratelji znanja i razumijevanja.

Strategije u radu na projektima podrazumijevaju stalne (samo)refleksije tijekom odgojno-obrazovnog procesa:

- procjenjivati kakvoću i količinu poticaja i njihovu praktičnu upotrebu:
 - jesu li omogućili raznoliku upotrebu
 - jesu li u funkciji proširivanja djetetovih spoznaja i iskustva

- jesu li projicirali kreativno izražavanje djeteta
- jesu li omogućavali komuniciranje ideje djeteta
- jesu li projicirali međusobnu suradnju djece
- jesu li omogućili odgajatelju bolje razumijevanje ideja i interesa djeteta
- jesu li omogućili djetetu razumijevanje vlastitog proces učenja?

Kompetentni odgajatelji će prepoznavati interese djece za mnogim sadržajima i aktivnostima i osvještavati mogućnost njihovog utjecaja i pravovremenog uključivanja u cilju ostvarivanja dobiti za dijete.

Vremenik aktivnosti programa

Redoviti program se realizira svaki radni dan osim subote, nedjelje i državnih praznika u vremenu od 06:00 do 16:00 sati u dvije (2) jasličke i tri (3) vrtičke skupine cjelodnevnog boravaka.

Tijekom ljetnih mjeseci srpnja i kolovoza provode se godišnji odmori radnika, pri čemu se u mjesecu kolovozu organizira kolektivni godišnji odmor kada je vrtić zatvoren.

Način vrednovanja programa

Praćenja i evaluacije programa odvijaju se kontinuirano: vođenjem redovite pedagoške dokumentacije skupine, foto-zapisima, videozapisima, bilješkama, listama praćenja napretka djece, bilješkama aktivnosti, anketiranjem dionika procesa, redovitim timskim radom odgajatelja uz zajedničke refleksije na zapažanja iz neposrednog rada.

Vrednovanje redovitih razvojnih programa ostvarivat ćemo kroz praćenje provedbe bitnih zadaća Godišnjeg plana i programa rada i realizacije razvojnog plana na sljedeće načine:

- mjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije (period adaptacije)
- tromjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije na temelju praćenja, snimki, foto i video dokumentacije i razvojnih mapa djece
- refleksivni prijatelj
- mjesečnim (prema potrebi procesa i češće) grupnim refleksijama odgojne prakse na Odgajateljskim vijećima / stručnim aktivima / radnim dogovorima
- zajedničkim raspravama na sastancima tima za kvalitetu.

4.3.2. Program predškole

Program predškole se provodi kao obvezan program odgojno-obrazovnog rada s djecom pred polazak u osnovnu školu / školskim obveznicima i dio je sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj od pedagoške godine 2014./2015. Na Program predškole Dječjeg vrtića “Veseli kutak” u Stobreču suglasnost je dalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2015.).

Obilježja programa i cilji

Odgojno-obrazovni rad u programu predškole organiziran je u duhu humanističko-razvojne koncepcije i u skladu je sa značajkama humanističko-razvojnog predškolskog kurikulumu. Planiranje i programiranje te izbor sadržaja u skladu je s:

- holističkim pristupom djetetu
- konstruktivističkom teorijom učenja
- integriranim pristupom planiranju
- projektnim planiranjem.

Tijekom programa predškole poticati će se razvijanje i unapređivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala i komunikacijskih (govor, izražavanje i stvaranje) vještina, te navika i kompetencija u cilju – dobrobit djeteta, što podrazumijeva:

- osiguranje cjelovitih iskustava igre i učenja u zajednici vršnjaka,
- stjecanje kvalitetnih iskustava institucijskog odgoja i obrazovanja,
- razvoj emocionalne i socijalne sigurnosti,
- razvoj kompetencija u dijalogu s okruženjem, drugom djecom i odraslima.

Program predškole omogućit će djeci različite razvojne poticaje, prepoznavanje i prevenciju razvojnih poteškoća. Posebna pozornost usmjerava se na utvrđivanje postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanje okruženja za njihovo nadograđivanje. Izravne intervencije odgajateljica u odgojno-obrazovnim aktivnostima temeljit će se na poznavanju i razumijevanju osobitosti dječjeg razvoja i smjera razvoja njihovih aktivnosti te promišljanju načina na koji bi se svakom djetetu mogao osigurati prijelaz u zonu sljedećega razvoja.

Navedene dobrobiti neophodne su za prilagodbu na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju i budućem življenju.

Posebna se pozornost pridaje osmišljavanju aktivnosti namijenjenih angažiranju različitih (višestrukih) inteligencija i razvoju različitih kompetencija i sposobnosti djece, poput:

- > sposobnosti učenja (učiti kako učiti, poštovati metakognitivne sposobnosti djeteta kao podloge za cjeloživotno učenje),
- > sposobnosti sudjelovanja djeteta u suradničkim aktivnostima (vođenje, sudjelovanje,

- pregovaranje, rješavanje konfliktnih situacija),
- sposobnosti odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju,
 - sposobnosti samoprocjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća,
 - sposobnosti snalaženja u novim, nepredvidivim situacijama,
 - sposobnosti samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja,
 - sposobnosti korištenja različitim modalitetima komunikacije,
 - inovativnih i poduzetničkih sposobnosti.

Očekivane kompetencije djece u godini pred polazak u osnovnu školu određene su njihovim osobnim razvojnim potencijalima, obiteljskim okruženjem i uvjetima odrastanja te širom društvenom zajednicom.

Tijekom programa predškole dijete stiče i unapređuje:

- ✓ komunikaciju na materinskom jeziku
- ✓ elementarnu komunikaciju na stranom jeziku
- ✓ komunikacijske kompetencije, kulturnu svijest i izražavanje
- ✓ osobne i socijalne kompetencije
- ✓ kompetencije za učenje o učenju
- ✓ kompetencije za istraživanje i razumijevanje svijeta
- ✓ matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji
- ✓ digitalne kompetencije
- ✓ inicijativnost i poduzetnost
- ✓ kreativne i umjetničke kompetencije
- ✓ motoričke kompetencije primjerene dobi
- ✓ kompetencije aktivnog građanina.

Namjena programa

U skladu sa člankom 3. Pravilnika o sadržaju i trajanju programa predškole (NN, 107/14) u Dječjem vrtiću “Veseli kutak” u Stobreču Program predškole provodit će se kao integrirani dio redovitog i posebnog programa u četiri vrtićke mješovite odgojno-obrazovne skupine cjelodnevnog boravka.

Nositelji programa

Program predškole provodit će deset (10) odgajateljica vrtićkih odgojno-obrazovnih skupina, koje su kroz svoje stručne kompetencije sposobne refleksivno promišljati svoju odgojno-obrazovnu praksu, uz suradnju sa stručnim suradnicima, kako unutar tako i izvan vrtića.

Način ostvarivanja programa

Djeca obuhvaćena Programom predškole raspoređena su u pet (5) vrtićkih dobno mješovitih odgojno-obrazovnih skupina cjelodnevnog boravka vrtića.

Primjerene strategije učenja u realizaciji programa predškole uključuju:

- uvažavanje različitosti i stvaranje prilika za ravnopravnost sve djece
- osiguravanje iskustava učenja koja su relevantna za samu djecu i koja se temelje na njihovim postojećim iskustvima, znanjima i mogućnostima
- aktivnost i istraživanje neposredne okoline – u svakodnevnim situacijama, realnom kontekstu, kvalitetnim socijalnim interakcijama, kroz uključivanje u aktivnosti u kojima dijete ima prilike opažati, manipulirati objektima, rješavati probleme, donositi odluke, reflektirati o aktivnostima, primijeniti znanja, vještine, kreativnost, imaginaciju
- formiranje istraživačkog ozračja kao podloge učenja i poučavanja djece
- osiguravanje raznolikosti iskustava djece u procesu učenja i poučavanja
- višedimenzionalni, više-modalni pristup učenju i poučavanju i integrirani pristup učenju
- poticanje kooperativnosti, a ne kompetitivnosti djece u procesu učenja i poučavanja
- razvoj meta-kognitivnih sposobnosti djece - poticanje djece na upoznavanje procesa vlastitog razmišljanja i učenja i upravljanje njime
- sloboda djece u odabiru odgojno-obrazovnih sadržaja, aktivnosti i razvoj aktivnosti na djeci svrhovit način
- autonomija djece u procesu učenja - istraživanju, otkrivanju i rješavanju problema
- radost i fascinacije djece u procesu istraživanja i učenja
- dragovoljnost sudjelovanja djece.

Usvajanje očekivanih ishoda za dijete temeljne su odrednice u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju i budućem življenju djeteta.

Vremenik aktivnosti programa

Program će se provodi svakodnevno tijekom pedagoške godine od 01. listopada tekuće do 31. svibnja naredne godine u trajanju od 250 sati.

Na kraju provedbe Programa predškole djeca će dobiti potvrde o pohađanju programa predškole, koje su obvezna dokumentacija za upis u prvi razred osnovne škole, te ćemo upriličiti završnu svečanosti u prisustvu roditelja i ostalih članova obitelji uz dodjelu “vrtićkih diploma”.

Način vrednovanja

Vrednovanje Programa predškole provodit ćemo kroz dokumentaciju na nivou pojedinca, skupine, vrtića. Dokumentiranje i praćenje procesa ostvarivat ćemo pisanim bilješkama, refleksijama sudionika odgojno-obrazovnog procesa, dječjim stvaralaštvom, foto i video zapisima, te anketiranjem sudionika procesa (djece, roditelja i odgajatelja).

Sustavnim prikupljanjem dokumentacija ima svrhu boljeg razumijevanja djeteta, njegovih mogućnosti i interesa, a time i osiguravanja kvalitetnije potpore dječjem razvoju.

Dokumentacija je materijalni trag dječjeg razvoja u čiju interpretaciju se uključuju svi dionici procesa: stručnjaci, djeca i roditelji, te kroz zajedničko razumijevanje i dijalog dogovaraju daljnje korake za ostvarenje planiranih zadaća.

4.3.3. Posebni cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika

U organizaciji odgojno-obrazovnog rada u Dječjem vrtiću "Veseli kutak" program engleskog jezika implementirat će se u vrtićki redoviti program s kojim čini integriranu cjelinu u cilju obogaćivanja programa svojim specifičnostima te proširivanja ponude u skladu sa zahtjevima roditelja.

Obilježja programa i cilj

Glavni cilj odgojno-obrazovnog rada specificiran za engleski jezik, a taj je osigurati djetetu da na spontan i prirodan način, u poznatom i poticajnom okruženju formira pozitivne stavove prema učenju drugog jezika i pripadajućeg mu društvenog i kulturnog konteksta.

Program ranog učenja engleskog jezika integrirat će se u sve sadržaje redovitog programa i imat će sljedeća obilježja:

- ✓ provedba programa je cjelovita, ne dijeli se sadržajno niti vremenski
- ✓ program ima svrhu obogaćivanja redovitog programa
- ✓ program se prilagođava konkretnim potrebama, mogućnostima, sposobnostima, interesima djeteta jer su djeca aktivni sudionici svoga proces učenja, u skladu s humanističko-razvojnou koncepcijom koja u prvi plan stavlja dijete, njegove potrebe i prava te sustavno poticanje cjelovitog razvoja djeteta
- ✓ voditelji programa su stručnjaci koji dobro vladaju materinjim i stranim jezikom, dobro poznaju dijete i posebnosti njegovog razvoja, te su kompetentni u (su)konstruiranju poticajnog okruženja
- ✓ prepoznavanje specifičnih potreba roditelja i njihovo uključivanje, te zajedničko donošenje odluka vezanih za razvoj, učenje i socijalni život djeteta.

Namjena programa

Program će se provoditi u dvije (2) vrtićke dobno mješovite odgojno-obrazovne skupine: "Veseli mornari" i "Školjkice".

Nositelji programa

Voditeljice programa su četiri (4) odgajateljice predškolske djece (VŠS) koje su u skladu s Pravilnikom o vrsti i stupnju stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/97) stručno osposobljene za provedbu programa engleskog jezika u dječjem vrtiću, te posjeduju svjedodžbe o znanju stranog/engleskog jezika B2 razine, izdane od strane Učilišta Jantar - ustanova za obrazovanje odraslih, Split.

Način ostvarivanja programa

U početnoj fazi učenja stranoga jezika djetetu je važno stvoriti ugodno okruženje u kojemu će se ono osjećati sigurno i koje će ga poticati na igru i istraživanje. Prostor treba biti organiziran tako da omogućuje susrete svih sudionika navedenoga procesa jer upravo emocionalna povezanost doprinosi bržem i uspješnijem učenju i polazište je primjene strategija odgojno-obrazovnog rada:

- usvajanje engleskog jezika kroz igru
- situacijsko i iskustveno učenje kroz svakodnevne životno-praktične situacije
- osigurati adekvatne poticaje i stimulativno okruženje za cjeloviti razvoj djeteta
- razvijati i podržavati kod djeteta radoznalost, senzibilitet i pozitivan odnos prema učenju stranog (engleskog) jezika.

Program ranog učenja engleskog jezika za djecu predškolske dobi ima zadaću stvarati adekvatne poticaje i okruženje za cjelokupni razvoj djeteta, posebno one kojima će zadovoljiti djetetove aktualne potrebe za učenjem stranog jezika, te će se rano učenje engleskog jezika realizirati kroz situacijski pristup rada s djecom.

Vremenik aktivnosti programa

Programa engleskog jezika provodit će tijekom cijele pedagoške godine od 01. rujna tekuće do 31. srpnja naredne godine, u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu.

Način vrednovanja programa

Stručni tim će zajednički planirati, ostvarivati i vrednovati odgojno-obrazovni proces na osnovu sustavnog dokumentiranja aktivnosti djece. Pažljivim praćenjem, promatranjem i razumijevanjem učenja djece, te razmjenom iskustava članova tima uz kritičkog prijatelja stvarat ćemo svrsishodnije, kreativnije, razvojno primjerenije pristupe u samoj praksi. Dokumentiranje procesa učenja djece putem vođenja zabilješki o djeci, vođenje razvojnih mapa kao dosjea o dječjem razvoju i postignućima iz različitih razvojnih aspekata, korištenje skala procjene razvoja djeteta, transkripata razgovora i anegdotskih zapisa izjava djece, fotografija i video-zapisa aktivnosti djece, likovnih radova djece, bilješki o radu s profesionalcima i roditeljima, te pedagoške dokumentacije skupine imat će za cilj stvaranja potpunije slike o djetetu i osiguravanja adekvatnih poticaja za njegov daljnji rast i razvoj.

5. NAČINI UNAPREĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

1. Unapređenje i oblikovanje poticajnog okruženja u funkciji igre i učenja djece

- stimulativno okruženje s obzirom na prostor, poticaje i ozračje

Promišljamo o prostornom okruženju koje je u funkciji dječje igre, prostorije dnevnih boravaka su strukturirane različitim poticajnim centrima obogaćenim raznovrsnim i djeci stalno dostupnim materijalima koji potiču aktivnost djeteta i pomažu mu u (su)konstruiranju znanja. Organizacija prostora, kako unutarnjeg tako i vanjskog, odgovara potrebama djece i uvjetima života u obitelji, vođeni smjericama projekta vrtić kao dječja kuća cjelokupan prostor stavljamo u funkciju dječje igre i aktivnosti.

2. Unapređenje odgojno-obrazovnog procesa kroz projektno planiranje / akcijsko istraživanje

- oblik integriranog kurikuluma, koji sadrži istraživanja, izražavanja, rasprave djece i s djecom kroz uporabu različitih simboličkih jezika

Tijek projekta nije moguće unaprijed planirati niti strukturirati, niti je moguće precizno odrediti duljinu njegova trajanja i smjerove razvoja, te će stručnjaci iskazati spremnost za prihvaćanje dječjih ideja i provođenje istih u stvarnosti, čime postaju partneri učenja i (su)stvaratelji znanja i razumijevanja.

3. Sustavno praćenje, procjenjivanje i planiranje procesa učenja djeteta uvažavajući njegove prirodne potencijale: talente i stilove učenja

- sustavnim promatranjem djece i drugim strategijama praćenja i procjenjivanja, stvarati kratkoročne i dugoročne planove koji uključuju interese i potrebe svakog djeteta i grupe djece i koji su istovremeno i podrška i izazov za njihova buduća postignuća.

Oblikovanje odgojno-obrazovnog rada temelji se na pažljivom promatranju, slušanju djece te na dokumentiranju njihovih aktivnosti i razvoja (razvojne mape) i zajedničkoj refleksiji prakse.

Kompetentni odgajatelji će prepoznavati interese djece za mnogim sadržajima i aktivnostima i osvještavati mogućnost njihovog utjecaja i pravovremenog uključivanja u ostvarivanju pojedinih razvojnih zadaća.

Budući je dokumentiranje jedan od važnih elemenata vrednovanja kvalitete ustanove u cjelini, prikupljanjem, proučavanjem i interpretiranjem dokumentacije, podržavamo istraživački i refleksivan pristup radu koji se razvija zajedno sa subjektima koji dokumentiraju odgojno-obrazovni proces.

4. Kontinuitet profesionalnog i osobnog razvoja stručnih radnika

→ refleksije o vlastitoj praksi, suradnja s kolegama, entuzijazam za cjeloživotno učenje

Slojevitost zadaća u ostvarivanju ciljeva i provođenju suvremeno koncipiranog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja od odgajatelja i stručnih suradnika zahtjeva kontinuirano stručno usavršavanje s tendencijom trajnog unapređenja prakse. Profesionalno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika usmjeravat ćemo prema razvoju istraživačkih i refleksivnih umijeća. Istraživačko obilježje omogućuje propitivanje uvjerenja, iskustava i svakodnevne prakse te kroz zajedničko refleksivno istraživanje s drugim dionicima predstavlja polazište za bolje razumijevanje i mijenjanje vlastite prakse pri čemu postajemo refleksivni praktičari, koji svoja djelovanja usmjeravaju ka akcijskim istraživanjima vlastite cjelokupne prakse u cilju njenog dubinskog razumijevanja, istraživanja, mijenjanja prema stalnom rastu kvalitete.

Tijekom cijele pedagoške godine osiguravat ćemo profesionalni rast i razvoj dionika procesa, kako unutar tako i izvan ustanove, različitim individualnim i grupnim oblicima rada.

Stručno usavršavanje će se realizirati u redovnoj satnici i putem svih za to propisanih oblika:

→ **individualno stručno usavršavanje:**

- praćenje stručne literature i periodike,
- prema individualnom Programu stručnog usavršavanja (interesne teme, rad na projektu)

→ **stručno usavršavanje unutar ustanove:**

- odgojiteljska vijeća, interni stručni aktivni, izvješća s roditeljskih sastanaka i seminara, razmjena iskustava, refleksije odgojno-obrazovne prakse
- refleksivna fokus grupa praktičara engleskog jezika

→ **stručno usavršavanje izvan ustanove:**

- sudjelovanje na stručnim skupovima i seminarima u organizaciji Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje, Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja
- pohađanje edukacija za unapređivanje programa učenja engleskog jezika
- stvaranje profesionalnih zajednica učenja umrežavanjem vrtića u lokalnoj zajednici - suradnja s dječjim vrtićima s ciljem razmjene iskustava i proširivanja stručnih kompetencija.

5. Aktivno uključivanje roditelja i šire društven zajednice u odgojno-obrazovni proces

→ promicanje djelotvorne interakcije između obitelji, vrtića i zajednice, potiče razumijevanje zajedničke odgovornosti za odgoj, obrazovanje i budućnost djece.

- a) Roditelji imaju važnu ulogu u razvoju djetetove ličnosti, oni su prvi odgajatelji djeteta i imaju glavnu odgovornost za djetetov razvoj. Stoga, roditelji i odgajatelji trebaju djelovati zajedno kao partneri kako bi pomogli djeci da uče, rastu i razvijaju se. Odgajatelji i stručni suradnici su profesionalci koji će im svojim pedagoško-metodičkim

znanjima pružati podršku u njihovoj roditeljskoj ulozi. Kontinuiranom razmjenom iskustava i znanja stremićemo zajedničkom, cjelovitijem razumijevanju djeteta i razvoju odgojno-obrazovnog pristupa usklađenog s individualnim i razvojnim posebnostima djeteta. Provedba programa ranog učenja engleskog jezika promiče građenje partnerskog odnosa s roditeljima, jer su roditelji važan resurs u evoluciji programa.

Takav odnos uvijek podrazumijeva ravnopravnost uloga roditelja i profesionalaca uz ostvarivanje dvosmjerne komunikacije i međusobnog povjerenja, u cilju dobrobiti djeteta:

- pravovremenog i konstruktivnog rješavanja problemskih situacija vezanih uz odgoj i obrazovanje te razvoj djece,
- poticanja roditeljske uključenosti u oblikovanje kvalitetnog programa,
- podržavanja aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa,
- osiguravanja prava roditelja na kritičko vrednovanje postignuća,
- osnaživanja roditeljskih kompetencija i djelotvornosti stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece u obitelji.

U skladu s navedenim ciljevima roditeljima ćemo pružati različite oblike suradnje:

- informiranje roditelja
 - svakodnevna razmjena informacija o djetetu i procesu
 - individualni razgovori s roditeljima (razvojne mape)
 - oglasna ploča skupina/vrtića, web-stranica i drugi dogovoreni oblici komunikacije (mobilne aplikacije)
- uključivanje roditelja u izravni odgojno-obrazovni proces
 - uključivanje u aktivnosti u skupini/vrtiću
 - uključivanje u procjenu, planiranje, organiziranje, provedbu i vrednovanje procesa
 - zajednički susreti povodom proslava blagdana i značajnih datuma
- različiti oblici potpore roditeljstvu
 - edukacije za roditelje: predavanja, radionice, individualno savjetovanje, oglasni članci pojedinih tema važnih za kvalitetu roditeljstva.

b) Suradnja s vanjskim ustanovama podrazumijeva različite interakcije vrtića s užom i širom društvenom zajednicom u cilju ostvarivanja i unapređivanja kvalitete cjelokupnog djelovanja.

Koordiniranim djelovanjem ustanove s relevantnim čimbenicima u užoj i široj društvenoj zajednici osiguravat ćemo neophodne oblike potpore u rješavanju konkretnih problema i ostvarivanju specifičnih zadaća ustanove.

6. OSIGURANJE KVALITETE RADA

Vrednovanje, kao proces sustavnog i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja uspješnosti rada temelj je ostvarivanja napretka u kvaliteti rada ustanove, stoga ćemo ga nastaviti provoditi kako nam je to i dužnost prema Državnom pedagoškom standardu (čl. 52.). Podzakonski akti nalažu vanjsko i unutarnje vrednovanje ustanove. Vanjsko vrednovanje provode nadležne institucije (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje, Služba za društvene djelatnosti na lokalnoj razini) i usmjereno je na praćenje obrazovnih postignuća, dok unutarnje vrednovanje (samo-vrednovanje) provode ustanove s ciljem utvrđivanja kvalitete procesa koji je prethodio postignućima. Vrednovanje, kako vanjsko tako i unutarnje, smatramo sastavnim dijelom odgojno obrazovnog procesa, a posebno ćemo se usmjeriti na osnaživanje ustanove, svih sudionika, na osvještavanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema unapređivanju pojedinca i ustanove u cjelini.

Samovrednovanje će se provoditi prema ključnim područjima kvalitete rada ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (*Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, NCVVO, Zagreb, 2012.*), a odnose se na različite segmente djelovanja ustanove:

1. područje kvalitete - *Strategija ustanove za rani odgoj*

→ Odnosi se na filozofiju ustanove, njeno cjelokupno djelovanje, na misiju, viziju i vrijednosti iz kojih proizlaze smjernice za svakodnevno planiranje, realizaciju i vrednovanje postignuća, kao i za jačanje kapaciteta ustanove kako bi sama sebe mijenjala i usavršavala u zacrtanom smjeru.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Ima li naša ustanova razvijenu viziju i misiju?
- Odgovaraju li vizija i misija onome što jesmo i što želimo biti?
- Jesu li svi sudionici upoznati s njima?
- Čine li vizija i misija našu ustanovu prepoznatljivom?
- Živimo li svakodnevno viziju i misiju ustanove?
- Na koji način to činimo?

2. područje kvalitete - *Organizacijsko vođenje ustanove za rani odgoj*

→ Odnosi se na kvalitetu življenja, kvalitetu odnosa svih dionika procesa u ustanovi. Područje organizacijskog vođenja ustanove usmjereno je na razvoj odnosa, osnaživanje partnerstva kao i razvoj timova i mreža za učenje, pri čemu se djelatnike potiče na suodlučivanje i pronalaženje različitih strategija rješavanja problema, otvorenost prema prijedlozima i sugestijama djelatnika, novim idejama i metodama rada. Poticanje

komunikacije na različitim razinama unutar ustanove i razvijanje strategije angažmana, nasuprot kontrole

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Je li organizacijsko vođenje naše ustanove uspješno?
- Jesu li mi dostupne sve informacije važne za moj rad u ustanovi?
- Je li ravnatelj naše ustanove otvoren za prijedloge?
- Potiče li se u ustanovi timski rad?
- Rješavamo li u našoj ustanovi problemske situacije timski?
- Mogu li i ja pridonijeti ostvarenju zajedničkih ciljeva?

3. područje kvalitete - *Kultura ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*

→ Odnosi se na način življenja u ustanovi, a podrazumijeva norme i očekivanja, prava i obveze, uloge i odnose svih dionika u ustanovi, koji se odražavaju na cjelokupno ozračje, te time čine svakodnevno „bilo“ života ustanove, kroz što se oblikuje njena autentičnost i identitet. Kultura odražava modele identiteta i djelovanja svojih pripadnika i njome se tumači odgojno-obrazovna stvarnost ustanove.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Je li ozračje u kojemu radim ugodno i poticajno?
- Je li mi ozračje ustanove važno?
- Jesam li zadovoljan komunikacijom s odgajateljima, stručnim timom, ravnateljem, administrativno-tehničkim i ostalim osobljem?
- Jesam li zadovoljan suradnjom s odgajateljima, stručnim timom, ravnateljem, administrativno-tehničkim i ostalim osobljem?
- Razvijamo li suradničke odnose?
- Odnosimo li se jedni prema drugima kao prema profesionalcima?
- Poštujemo li međusobno tuđu individualnost?
- Jesu li moji odnosi s kolegama više podržavajući nego konfliktni, kooperativni češće nego natjecateljski, osjećam li češće povjerenje nego sumnjičavost?

4. područje kvalitete – *Prostor, materijalni i tehnički uvjeti rada*

→ Predstavlja materijalizaciju odgojno-obrazovne filozofije ustanove i odnosi se na oblikovanje prostorno-materijalnog okruženja za življenje i učenje koje omogućava komunikaciju i socijalnu interakciju djece i odraslih u ustanovi te omogućava aktivno konstruiranje znanja kroz: slobodu izbora, samostalnost, kretanje, kreativnost, vlastiti tempo učenju i podrazumijeva odgovarajuće radne uvjete za djelatnike ustanove.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Zadovoljava li prostor naše ustanove potrebe djece (svih odgojno-obrazovnih skupina)?
- Je li prostor naše ustanove poticajan za djecu (svih odgojno-obrazovnih

skupina)?

- Osiguravamo li dovoljno materijala za kvalitetan rad?
- Je li naša ustanova dobro opremljena?
- Jesmo li zadovoljni uređenjem i opremljenošću vanjskog prostora ustanove?
- Jesmo li zadovoljni uređenjem i opremljenošću unutarnjih prostora ustanove?
- Je li organizacija vremena u ustanovi fleksibilna?
- Je li radno vrijeme ustanove prilagođeno potrebama djece i roditelja?

5. područje kvalitete - Zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost

→ Odnosi se na ispunjavanje uvjeta smještaja, planiranje prehrane u skladu s preporukama stručnjaka, mjere prevencije od zaraznih bolesti tijekom zajedničkog boravka, mjere vezane za svakodnevne aktivnosti u ustanovi, održavanje higijene i nadzor higijenskog stanja, mjere zaštite od zaraznih bolesti, higijensko-epidemiološki nadzor zaraznih bolesti, protuepidemijske mjere, mjere na izletima u prirodu i ljetovanju te zdravstveni odgoj djece, te održavanju i čistoći okoliša ustanove, potom na osiguravanje uvjeta za maksimalnu sigurnost djece tijekom boravka u ustanovi, i to osiguravanjem materijalno-organizacijskih uvjeta rada, kao i stručnom osposobljenošću svih djelatnika ustanove, te prevencija mogućih opasnih situacija.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Jesu li prostori naše ustanove (vanjski, unutarnji) sigurni?
- Jesu li djeca u ustanovi sigurna?
- Imamo li sigurnosne protokole?
- Pridržavamo li se sigurnosnih protokola u svome radu?
- Provodimo li redovito mjere zdravstvene zaštite?
- Planira li se prehrana u skladu s preporukama stručnjaka?
- Djelujemo li dovoljno na prevenciji?

6. područje kvalitete - Kurikulum i odgojno-obrazovni proces

→ Objedinjuje sva ostala područja kvalitete i obuhvaća vrijednosti koje su u podlozi neposrednoga odgojno-obrazovnog rada: pedagogiju, okruženje, kvalitetu odnosa i komunikacije djeteta i odraslih te osiguravanje uvjeta za kvalitetan rast i razvoj svakog djeteta, kao i svih dionika procesa, koji u sinergiji čine ustanovu zajednicom učenja.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Prilagođavam li način rada različitim sposobnostima djece?
- Poštujem li u neposrednom radu različite načine učenja djece?
- Ima li svako dijete slobodu biranja sadržaja i aktivnosti?
- Potičem li djecu na samoprocjenu svojih aktivnosti i postupaka?
- Omogućuje li okruženje naše ustanove raznovrsne interakcije među djecom i odraslima?

7. područje kvalitete - *Ljudski resursi*

→ Odnosi se na sve sudionike ključne za život i rad ustanove. Kvalitetna odgojno-obrazovne ustanova smatra svoje djelatnike svojim najvrjednijim kapitalom, omogućuje im sustavno profesionalno usavršavanje i napredovanje, primjenjuju razrađen program nagrađivanja za najbolja postignuća, pružaju sustavnu potporu u radu i potiču na sudjelovanje u svim sastavnicama života i rada ustanove. U takvoj ustanovi djelatnici su zadovoljni i posvećeni poslu.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Volim li posao koji radim?
- Osjećam li da je moj posao smislen i svrhovit?
- Jesam li sposoban odgovoriti na sve zahtjeve posla?
- Je li mi važno kontinuirano poboljšavati svoj rad?
- Imam li kompetencije koje su mi potrebne u radu s djecom, roditeljima i kolegama?
- Što činim kako bi se moje kompetencije kontinuirano razvijale?
- Primjenjujem li znanja stečena tijekom profesionalnog usavršavanja u neposrednom radu?
- Je li moje profesionalno usavršavanje kontinuirano?

8. područje kvalitete - *Suradnja s užom i širom društvenom zajednicom*

→ Odnosi se na različite interakcije ustanove sa svojom okolinom, što pridonosi kvaliteti rada. Obuhvaća suradnju s roditeljima kao ključnim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa, suradnju s drugim odgojno-obrazovnim ustanovama, kao i suradnju s nadležnim institucijama, agencijama, ministarstvom i fakultetom i suradnja s lokalnom zajednicom u različitim modalitetima. Podrazumijeva roditelje i članove društvene zajednice ravnopravnim partnerima u odgoju i obrazovanju djece, kao i djelatno uključivanje roditelja i svih čimbenika u (su)konstrukciju vrtićkog kurikulumu.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Jesam li zadovoljan suradnjom s roditeljima?
- Je li mi važna dobra suradnja s roditeljima?
- Nudi li naša ustanova roditeljima različite oblike uključivanja u njezin rad?
- Razmjenjujem li otvoreno i obostrano informacije o djetetu s roditeljima?
- Nudi li naša ustanova roditeljima programe potpore?
- Pruža li naša ustanova potporu roditeljima u ostvarenju roditeljske uloge?
- Je li naša ustanova prepoznata i cijenjena u lokalnoj zajednici?
- Sudjelujemo li na različitim manifestacijama i događajima u gradu/mjestu?
- Daje li lokalna zajednica potporu radu naše ustanove?
- Jesam li zadovoljan suradnjom naše ustanove s nadležnim institucijama i odgojno-obrazovnim ustanovama?

9. područje kvalitete - *Proces praćenja i vrednovanja*

→ Odnosi se na osvješćivanje dobrih i loših segmenata rada, zadovoljstvo kvalitetom rada, spremnost za prihvaćanje i iznošenje dobronamjernih primjedbi o radu, otvorenost ustanove za razgovor o kvaliteti, procjenjivanje osobnog doprinosa kvaliteti rada ustanove, te elemente stavova o procesima vanjskog vrednovanja i samo-vrednovanja. Može se provoditi na razini ustanove, na razini ciljane skupine unutar ustanove ili na razini pojedinca. Praćenje i vrednovanje mogu se provoditi *iznutra /na razini ustanove – tzv. samovrednovanje i izvana – vanjsko vrednovanje*. Neizostavan dio procesa praćenja i vrednovanja je dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa, a uz njega i drugi dokumenti koji govore o kvaliteti rada ustanove.

– ključna pitanjima za (samo)refleksiju:

- Razumijem li svrhu dokumentiranja procesa djetetova učenja?
- Pomaže li mi propisana pedagoška dokumentacija u svakodnevnom radu?
- Koristim li se dokumentacijom kao smjernicom za planiranje daljnjih aktivnosti?
- Promišljam li i evaluiram li svakodnevno svoj rad u ustanovi?
- Jesam li spreman prihvatiti dobronamjerne primjedbe o radu?
- Jesam li spreman iznijeti dobronamjerne primjedbe o radu?
- Možemo li u našoj ustanovi otvoreno raspravljati o kvaliteti rada?
- Razmjenjujemo li međusobno ideje o tome kako našu ustanovu učiniti boljom?
- Smatram li samovrednovanje korisnim?
- Smatram li vanjsko vrednovanje korisnim za unapređenje kvalitete rada naše ustanove?

Samovrednovanje će se provoditi na kraju svakog orijentacijskog razdoblja, a obuhvaća sljedeće sadržaje:

- vrednovanje razdoblja prilagodbe, vrednovanje ostvarenih uvjeta za provedbu postavljenih zadaća, te vrednovanje planiranih razvojnih zadaća u vidu procjene postignuća djece za pojedini razvojni aspekt,
- vrednovanje područja rada (timska procjena odgojitelja po područjima: organizacija i suradnja, materijalni uvjeti, odgojno-obrazovni rad, stručno usavršavanje, suradnja s roditeljima, suradnja s užom i širom društvenom zajednicom i institucijama).

Postupke vrednovanja provoditi ćemo:

- Dnevno, tjedno i mjesečno pri čemu će odgajatelji voditi zapažanja vezana uz dnevne aktivnosti u vrtiću iskorištene ponuđene / situacijske poticaje. U svakodnevnom radu odgojitelji će dokumentirati aktivnosti putem fotografija, audio-video zapisa, bilješki.

- Tromjesečno ćemo vrednovati ostvarivanje: uvjeta za provedbu aktivnosti i razvojnih zadaća. Pratiti stanje u grupama i materijalne uvjete, aktivnosti i sadržaje kao i načine te kvalitetu suradnje s roditeljima. U vrednovanju ćemo voditi i pisane zabilješke o promjenama vezanim uz pozitivne i negativne rezultate planiranih aktivnosti, kao i ostalih zbivanja u skupini.
- Godišnje izvješće o ostvarenosti plana i programa rada ustanove na kraju pedagoške godine dostavit ćemo nadležnim institucijama Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agenciji za odgoj i obrazovanje i Gradu Splitu – Službi za društvene djelatnosti. Godišnje izvješće obuhvaća cjelokupnu analizu rada vrtića u protekloj pedagoškoj godini što uključuje osvrt na: ustrojstvo rada, provedene materijalne i organizacijske uvjete rada, provedbu njege i skrbi za zdravlje i tjelesni razvoj djece, provedbu odgojno-obrazovnog rada s djecom, polaznost i ostvarenost stručnog usavršavanja radnika vrtića unutar i izvan ustanove, provedbu suradnje s roditeljima i vanjskim čimbenicima. Dio godišnjeg izvješća su i izvješće ravnatelja i stručnih suradnika.
- Periodičke postupke vrednovanja ćemo provoditi pomoću: listi praćenja napretka i postignuća djece u svim razvojnim područjima, vođenja razvojnih mapa za svako dijete u skupini, fotografiranja, video-snimanja aktivnosti i igre u skupinama, praćenja i vrednovanja procesa aktivnosti odgajatelja u neposrednom radu s djecom, kao i anketiranje djece, roditelja, odgajatelja i drugih dionika procesa, koje će poslužiti za refleksije odgojno-obrazovne prakse jer omogućuju interpretaciju i reinterpretaciju procesa odgoja i učenja djece usmjerene oblikovanju primjerenih odgojno-obrazovnih intervencija odgajatelja, u svrhu vrednovanja i daljnjeg unapređivanja kvalitete rada.

Temelj (samo)refleksije procesa predstavlja dokumentacija i njena stalna razrada dodatnim procedurama za kojima se tijekom procesa osvijesti potreba, jer odgojno-obrazovni proces kao živući sustav producira potrebu za novim propitivanjima i nadogradnjom.

Iznošenje (samo)refleksija o odgojno-obrazovnoj praksi podvrgnutih refleksiji stručnog tima/fokus grupa praktičara, je nužno i učinkovito za:

- konstatiranje postojećih kritičnih točaka kao i dobrih strana,
- otklanjanje nedostataka i osmišljavanje smjernica daljnjeg unapređenja
- otvaranje prostora za kreativnost i inovativnost u daljnjem radu.

Prikupljena dokumentacija služiti će kao predmet timske refleksije o odgojno-obrazovnoj praksi za timsku evoluciju.

7. LITERATURA:

Planirana stručna literatura / redoviti program:

- [1] Antulić Majcen S., Pribela-Hodap S., "Prvi koraci na putu prema kvaliteti: Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja", Zagreb, NCVVO, 2017.
- [2] Beever S., "Sretno dijete sretni vi", Ostvarenje, Lekenik, 2011.
- [3] Ann Debsmore, Margaret Bauman, Vaš uspješan predškolac, Veble commerce, Zagreb 2014.
- [4] Barth, B. M., Razumjeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo oblikovanje: problemi prijenosa znanja, Zagreb, Profil akademija, 2004.
- [5] Daniels E.R; Stafford K., Kurikulum za inkluziju – razvojno-primjereni program za rad s djecom s posebnim potrebama, Zagreb, Pučko otvoreno učilište KPK, 2003.
- [6] Došen-Dobud A., S djecom u jaslicama, Alinea, Zagreb 2004.
- [7] Došen-Dobud A., Predškola-vodič za voditelje i roditelje, Alinea, Zagreb 2008.
- [8] Juul, J., Vaše kompetentno dijete - za nove temeljne vrijednosti obitelji, Zagreb, Eduka, 1996.
- [9] Juul, J., Četiri vrijednosti koje će djecu pratiti do kraja života, Harfa, Split, 2018.
- [10] Kirsten A. Hansen, Roxane K. Kaufmann, Kate Burke Walsh, Kurikulum za vrtiće, POU Korak po korak, 2006.
- [11] Kubelka R., Pelt R., Vrbanac D., Dječji talenti – Otkrijte talente svog djeteta podržavajući izvornost dječjeg učenja, Ostvarenje, Lekenik, 2013.
- [12] Ljubetić M., Vrtić po mjeri djeteta, Školske novine, Zagreb 2009.
- [13] Ljubetić M., Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice, Zagreb, Element, 2014.
- [14] Maleš D., Stričević I., Odgoj za demokraciju u ranom djetinjstvu, Zagreb 2005.
- [15] Maleš D., Nove paradigme ranog odgoja, FFZG, Zagreb 2011.
- [16] Milanović M. i suradnici, Pomozimo im rasti, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb 2014.
- [17] Miljak A., Življenje u dječjem vrtiću, Spektr media, 2009.
- [18] Miljak A., Vujičić L., Vrtić u skladu s dječjom prirodom -"Dječja kuća", 2002.
- [19] Pejić Papak P., Zuljan D., Vujičić L., Poticažno okruženje za učenje i poučavanje: razvoj kompetencija studenata, Sveučilište u Rijeci - Učiteljski fakultet, Rijeka 2021.
- [20] Petrović-Sočo B., Dijete, odgajatelj, slikovnica, Alinea, Zagreb 1997.

- [21] Petrović-Sočo B., Mijenjanje konteksta i odgojne prakse dječjeg vrtića, Mali profesor, Zagreb 2009.
- [22] Slunjski E., Tragovima dječjih stopa, Profil knjiga, Zagreb, 2012. 35
- [23] Slunjski E., Integrirani predškolski kurikulum, Zagreb, Mali profesor, 2013.
- [24] Slunjski E., i suradnici, Izvan okvira - kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma, Element, Zagreb 2015.
- [25] Slunjski E. i suradnici, Izvan okvira 2: Promjena – od kompetentnog pojedinca i ustanove do kompetentne zajednice učenja, Element, Zagreb, 2016.
- [26] Slunjski E., i suradnici, Izvan okvira 3 – Vođenje: prema kulturi promjene, Element, Zagreb 2018.
- [27] Slunjski E., i suradnici, Izvan okvira 4 – Mudrost vođenja: prikazi istraživanja i alati razvoja prakse vođenja, Element, Zagreb 2019.
- [28] Szanton, E.S., Kurikulum za jaslice, POU Korak po korak, 2005.
- [29] Vujičić, Lidija, Istraživanje kulture odgojno-obrazovne ustanove, Mali profesor, Zagreb 2011.
- [30] Vujičić L., Pejić Papak P., Velenčić Zuljan M., Okruženje za učenje i kultura ustanove, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka 2018.
- [31] Zrilić, S. Djeca s posebnim potrebama u vrtiću i nižim razredima osnovne škole, Sveučilište u Zadru, Zadar, 2011.
- [32] Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, NCVVO, Zagreb, 2012.
- [33] Unapređenje kvalitete rada primjenom ISSA pedagoških standard, Biblioteka KPK, Zagreb, 2006.
- [34] Časopisi: “Dijete, vrtić, obitelj” i “Djeca u Europi”, Pučko otvoreno učilište KPK
- [35] Zbornici radova stručno-znanstvenog skupa Dani predškolskog odgoja SDŽ “Mirisi djetinjstva”.

Planirana stručna literatura / posebni program ranog učenja engleskog jezika:

- [1] Appel, K., J. Masterson, J., *"Jezik i govor od rođenja do 6. godine"*, Ostvarenje, Lekenik, 2004.
- [2] Dennison P. E., *"Brain Gym: priručnik za obitelj i edukatore"*, Alfa, Zagreb, 2011.
- [3] Herljević I. i Posokhova I., *"Govor, ritam, pokret"*, Ostvarenje, Lekenik, 2007.
- [4] Medved Krajnović M., *"Od jednojezičnosti do višejezičnosti"*, Leykam international, Zagreb, 2010.
- [5] Miljak, A., *"Uloga komunikacije u razvoju govora djece predškolske dobi"*, Školske novine, Zagreb, 1984.
- [6] Posokhova, I., *"Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece"*, Ostvarenje, Lekenik, 2011.
- [7] Prebeg-Vilke, M., *"Vaše dijete i jezik, materinski, drugi i strani jezik"*, Školska knjiga, Zagreb, 1991.
- [8] Silić, A., *"Prirodno učenje stranoga (engleskoga) jezika djece predškolske dobi"*, Mali profesor, Zagreb, 2007.
- [9] Štanger-Velički V., *"Stihovi u pokretu: malešnice i igre prstima kao poticaj za govor"*, Alfa, Zagreb, 2011.

Stručnu literaturu i periodiku nadopunjavat ćemo sukladno potrebama procesa i unapređenja prakse.

U Stobreču, 29. rujna 2023.g.

 PREDsjedNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Zlatko Gale, prof.